

eindverslag

De Duivendrechtse Disney
a businessman's idea of an artist

een documentaire
samengesteld door

Berenike Rozgonyi
en **Inti Mego**

NGN
produkties
▶

©
2009-2012

Inhoud

De Duivendrechtse Disney

a businessman's idea of an artist

Inleiding

Het verloop van de productie

- Start
- Het onderwerp
- De personen
- Het archiefmateriaal – de rechten
- De keus voor de regisseur
- De montage
- De omroep NTR
- Eind

Première en vertoningen

Crew

Ondersteuning

Bijlagen

Publiciteit

Enkele reacties

Aanbevelingen

Accountantsverklaring

Boekhoudkundig overzicht

Bijgevoegd: DVD
 Poster

De Duivendrechtse Disney a businessman's idea of an artist

De documentaire **De Duivendrechtse Disney** vertelt over de Nederlandse animatiepionier Joop Geesink en de baanbrekende poppenfilms waarmee hij de wereld veroverde. De documentaire belicht zijn innovatieve ondernemerschap en de unieke talenten van zijn animators aan de hand van interviews met oud-medewerkers en talloze filmfragmenten.

Joop Geesink en Marten Toonder richtten in 1942 een gezamenlijke onderneming de Geesink-Toonder Teekenfilm-Productie op. De ontmoeting tussen Marten Toonder en Joop Geesink was van grote betekenis voor het ontstaan van de animatiefilm in Nederland, een deel van de Nederlandse filmgeschiedenis dat vrij onbekend is. De afzonderlijke bedrijven die uit de Geesink-Toonder Teekenfilm-Productie voortkwamen groeiden uit tot succesvolle filmproductiemaatschappijen. Gedurende vele jaren hadden zij honderden mensen in dienst. Het is een voor Nederlandse begrippen ongekend succesverhaal, waar pas in de jaren zeventig een eind aan kwam.

In het kader van het project *Beelden voor de Toekomst*, een project van EYE Film Instituut Nederland, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Nationaal Archief en Stichting Nederland Kennisland, zijn de films van Geesink gerestaureerd.

De films van Geesink hebben een prominente plek in het collectief geheugen, het zijn blijvende iconen. Grote verrassing was dat snoepgoed RANG (RANG is alleen RANG als er RANG op staat!) na ruim vijftig jaar nog steeds de actuele reclame slagzin is. Voor de jongere generatie en internationaal publiek is de documentaire **De Duivendrechtse Disney** een interessante kennismaking met dit belangwekkend audiovisueel en cultureel erfgoed van Nederlandse bodem, met internationale allure.

Het verloop van de productie

Start

Januari 2009

Om historisch reclame materiaal te kunnen gebruiken in *Ode aan De Rotterdam*, een eerdere NGN documentaire, was toestemming nodig van Louise Geesink, dochter van Joop Geesink. *Starfilm*, producent van dit materiaal, was een van de bedrijven van Joop Geesink; *Starfilm* was verantwoordelijk voor de live-action en *Dollywood* voor de animatie.

Een maand na deze première werd NGN produkties benaderd door Louise Geesink met de vraag of er interesse was om een documentaire over haar vader te maken. IDTV, waar de vraag in een eerder stadium was neergelegd, had bij gebrek aan belangstelling bij de publieke omroep het project terzijde geschoven.

Louise Geesink besloot het onderwerp bij NGN produkties neer te leggen.

Het onderwerp

November 2009

Voor zover de naam Joop Geesink enige bekendheid had kreeg ik in het contact met de publieke omroepen de indruk dat een documentaire over dit onderwerp werd ervaren als oubollig en stoffig.

Enthousiasme voor dit filmplan kwam vooral van de beheerders van het cultureel erfgoed en kenners op het gebied van animatie, stop-motion en filmhistorie: EYE, *Beeld en Geluid*, het *NIAF* en het *Nederlands Film Festival*. Hiermee kreeg de productie uiteindelijk een enorme steun in de rug.

De personen

November 2010

De eerste opnamen werden gemaakt tijdens de research en scenario-ontwikkeling; de te filmen personen waren al op hoge leeftijd en er kon niet gewacht worden tot de realisering van start kon.

Dit bleek een juiste inschatting. Een van de belangrijkste personen in de documentaire mocht de voltooiing van de film helaas niet meer meemaken. Eén persoon overleed vlak voor de opnamen in de tweede draaiperiode en een derde persoon overleed kort daarna.

Het archiefmateriaal - de rechten

Het in de documentaire te gebruiken archiefmateriaal van Nederlands Film Instituut EYE was, mede door bezuinigingen en beëindiging van de conservering en digitalisering van de Geesink collectie in het project *Beelden voor de Toekomst* eind januari 2012, niet altijd gedigitaliseerd of beschikbaar. Het achterhalen van de rechthebbenden en verkrijgen van de rechten op dit oud (reclame) materiaal was niet altijd eenvoudig.

De keus voor de regisseur

Maart 2009

Naast twee andere regisseurs werd ook Jan Bosdriesz uitgenodigd voor een gesprek. Voor IDTV was hij de beoogde regisseur toen IDTV nog de producent was voor dit onderwerp.

(bijlage 1)

De prettige kennismaking en het gegeven dat de film-loopbaan van Jan Bosdriesz' in de studio's van Joop Geesink begon, maar vooral vertrouwen in deze ervaren editor en regisseur, maakte hem een goede kandidaat als regisseur voor deze film.

Fondsen en omroepen reageerden negatief op de keuze voor Jan Bosdriesz als regisseur. Naar mijn mening, en vrijwel al zijn films kennende, was er geen reden om aan te nemen dat Jan Bosdriesz over dit toch wel moeilijke onderwerp niet een betrokken film zou kunnen maken.

Kritisch gesprek over zijn eerder gemaakte documentaires en inbedding in een gedegen en professioneel team zou samen met aan te dragen inhoudelijke aandachtspunten garantie bieden voor een film van kwaliteit.

Meer en meer bleek echter bij Jan Bosdriesz een schrijnend gebrek aan inhoudelijke visie op de film die hij zou moeten maken.

(bijlagen 2,3,4a,4b)

Januari 2010

In overleg met Jan Bosdriesz (hij zei "niet zo'n schrijver te zijn") werd besloten in dit stadium al een scenarioschrijver aan te trekken. De keus viel op Gerard Soeteman die Jan Bosdriesz goed kende. Mede door geringe inhoudelijke input van de regisseur om een gedegen scenario te kunnen ontwikkelen haakte Gerard Soeteman uiteindelijk af. (bijlagen 5a,5b)

Maart 2010

Het Nederlands Filmfonds kende een subsidie voor research en scenario-ontwikkeling toe, maar waarschuwde:

"Het verhaal van de Nederlandse animatie tycoons in de oorlogsjaren met Hollywood als wenkend perspectief biedt een mooi gegeven....De commissie vraagt zich af in hoeverre deze film uit meer zal bestaan dan interviews afgewisseld met archiefbeeld. De bijgevoegde film van Jan Bosdriesz over Dick Bos heeft zo'n werkwijze en is bij uitstek een televisiefilm die niet gemaakt is voor het grote

doek....De commissie vraagt zich daarom ernstig af of dit nieuwe project van deze maker in feite niet meer geschikt is voor de televisie dan voor de bioscoop. Maar wat historische en culturele waarde heeft moet soms worden vastgelegd en de makers worden uitgedaagd om op zoek te gaan naar een bioscooppubliek”.

Juli 2012

Het Nederlands Filmfonds wees op basis van het inmiddels door Jan Bosdriesz geschreven scenario een aanvraag voor financiële ondersteuning voor realisering van de film op inhoudelijke gronden af:

“....Die verbale geschiedschrijving maakt de documentaire vooral geschikt voor televisie....geen aanleiding geeft te verwachten dat hier een lange documentaire zal ontstaan die geschikt is voor de bioscoop....De te verwachten effecten van het filmplan worden positief beoordeeld....De uiteindelijke film, mits goed uitgewerkt, kan bijdragen aan een grotere (inter)nationale belangstelling voor de Nederlandse (animatie)filmcultuur”.

De afwijzing en daaruit voortvloeiende financiële consequentie was voor NGN produkties alleen te verantwoorden in het vertrouwen dat, zoals Jan Bosdriesz vanaf het begin stelde, “deze film vooral in de montage gemaakt moest worden”.

De montage

Mei 2012

Nadat de opnamen tijdens de research waren afgerond vertrok Jan Bosdriesz naar zijn buitenhuis in Frankrijk, waar hij niet of slecht bereikbaar was.

In de montage waren de twee editors volgens afspraak met Jan Bosdriesz op 15 mei begonnen met het ordenen van de enorme hoeveelheid materiaal en het monteren van sequenties in afwachting van zijn inbreng als regisseur.

Juli 2012

Eind juli verscheen Jan Bosdriesz drie maal voor een paar uur in de montagekamer om te viewen. Op de door de editors aan hem voorgelegde ideeën en sequenties kwam geen enkele reactie.

Augustus 2012

Naar aanleiding van deze gang van zaken in de montage besloot ik de voortgang met de regisseur te bespreken. Het was 6 augustus en er restten slechts enkele weken voordat de film voor de première op het Nederlands Film Festival zou moeten worden opgeleverd.

Alhoewel de bedoeling van Jan Bosdriesz niet duidelijk bleek uit het materiaal, waren de opnamen zodanig dat een voice-over in de film onvermijdelijk leek. Jan Bosdriesz kreeg nu van mij de opdracht zijn voice-over te schrijven; de editors zouden aan het einde van iedere dag het door hen gemonteerd materiaal óf als voorstel naar hem sturen, óf aan het einde van de montagedag met

hem persoonlijk doornemen, zodat hij zijn regieaanwijzingen zou kunnen geven.

De reactie van Jan Bosdriesz hierop was "dat de voice over pas geschreven kon worden als de film er was".

Op 9 augustus zei Jan Bosdriesz schriftelijk zijn werkzaamheden op als regisseur van de documentaire. Hij bracht daarmee de productie in gevaar: Er restten nog twee weken voordat de film moest worden opgeleverd op 22 augustus.

(bijlage 7a,7b)

De Omroep NTR

September 2012

Een geheel nieuw te monteren korte versie van de documentaire, die in overleg met de regisseur als special voor het NTR programma *Andere Tijden* gemaakt zou worden, had voor uitzending op 23 oktober 2011 moeten worden opgeleverd.

Het samenstellen van deze extra versie bleek, na goed overleg met de NTR, op die korte termijn niet haalbaar, gezien de enorme tijdsdruk en stress waaronder de editors uiteindelijk hebben moeten werken om de deadline voor de oplevering van de documentaire te halen. De door de NTR toegezegde €15.000 voor aankoop van de korte versie is om die reden niet meer opgenomen in het dekkingsplan.

Eind

Met Jan Bosdriesz is e.e.a in onderling overleg afgerond.

Het zal duidelijk zijn dat deze film tot een goed eind is gekomen door het systematisch verrichtte voorwerk, het enorm vakmanschap en ongekennde inzet en loyaliteit aan de productie van beide editors, Berenike Rozgonyi (senior- en supervising editor) en (als junior editor gestarte) Inti Mego.

Ondanks de perikelen wordt deze inzet beloond met het grote succes voor deze film; de vele vertoningen in binnen en buitenland. De NTR zend de documentaire uit op Nederland 2 op 28 april 2013; toeval of niet, uitgerekend de 100e geboortedag van Joop Geesink. De NTR zal in dat licht voor deze uitzending extra aandacht geven in de publiciteit.

Zowel het door Koningin Beatrix op 5 april 2013 te openen Philips museum als de Gemeente Eindhoven tonen interesse in de film en in samenwerking in het te ontwikkelen cross mediale project.

Première en vertoningen

- NTR Nederland 2
28 april
- 20th Stuttgart International Festival of Animated Film
25 april 2013
- 16e editie van het Holland Animation Film Festival, Utrecht
21 en 22 maart 2013
- Cinema Melkweg, Amsterdam
i.h.k.v. cultureel festival *Het Wonder van Eindhoven*
14 februari 2013
- KLIK! Amsterdam Animation Festival
11 november 2012
- Nederlands Film Instituut EYE, Amsterdam
i.h.k.v. Geesink programma
21 oktober 2012 en i.v.m. uitverkochte zaal
27 oktober 2012
- Première:
32e Nederlands Film Festival, Utrecht
30 september 2012 (en 3 oktober 2013)

aangemeld bij / DVD opgevraagd door

- Cannes Lions International Festival of Creativity
- The Annecy International Animation Film Festival
- Anima, International Animation Film Festival, Brussel
- LIAF, London International Animation Festival
- Ottawa International Animation Festival
- Tallinn Black Nights Film Festival
- Slovenska kinoteka

Distributie Nederland

EYE

Distributie ondersteuning internationaal

EYE International

Crew

Samenstelling, supervising editor: Berenike Rozgonyi
Samenstelling, montage: Inti Mego
Research: Elisa Mutsaers
Mette Peters
Adviezen: Leenke Ripmeester
Research, interviews: Jan Bosdriesz
Camera: Peter Lataster,
Martijn van Beenen
Geluid: Gertjan Miedema
Joris van Ballegoijen
Willem de Wijs
Audiomixage: Giel van Geloven
Uitvoerend producent: Djoemila Viegen
Postproductie: Joris Vos
Gerhard van Beek
Vertaling: Peter Bosma
Producent: Flip Nagler

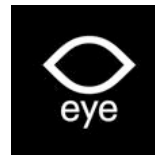
Documentaire
59 minuten
Opnamemateriaal: XDCAM HD
Screening: DCP / DVD
Copyrights © NGN produkties, 2012

Ondersteuning

De Duivendrechtse Disney

kwam tot stand met financiële steun van en/of in samenwerking met:

- VSBfonds
- Mondriaan Fonds
- Prins Bernhard Cultuurfonds
- SNS REAAL Fonds
- Nederlands Filmfonds (research en scenario-ontwikkeling)
- Nederlands Instituut voor Animatiefilm
- EYE Film Instituut Nederland
- Beeld en Geluid

NGN produkties
Korsjespoortsteeg 16-18
1015AR Amsterdam

t: +31 20 638 2633
f: +31 20 638 9199
e: ngn@wxs.nl
www.ngnprodukties.nl